

BEIJING WEET ZICH GEEN RAAD MET INTERNET

STRENGERE CENSURREGELS AFGEKONDIGD

GPD, 5 januari 1998

Afgelopen week kondigde China strenge regels af die gebruik van het internet aan banden moeten leggen. Het aantal internetgebruikers in de Volksrepubliek groeit pijlsnel; de autoriteiten in Beijing weten zich niet goed raad te weten met deze ontwikkeling en nemen een tweeslachtige houding aan, maar de groeiende populariteit van het net lijkt niet meer in te dammen.

(Door Jan van der Made)

BEIJING (GPD) Schelle countrymuziek jengelt uit een geluidsbox in het 'Spark Ice Internet Cafe', één van Beijings eerste cybercafe's. Een tiental computers staat opgesteld op een lange tafel die aan de muur is bevestigd, de meeste zijn bezet door ijverig typende jongens met een kop koffie onaangeroerd naast het toetsenbord. "Internet geeft mij een kans om wat van de wereld te zien zonder daar veel voor te hoeven betalen," zegt Lu Xuzhong, een 37-jarige docent Engels aan een van Beijings universiteiten. Hij maakt een 'tour door San Fransisco' en heeft een foto van de Golden Gatebrug op zijn scherm staan. Voor een uurtje websurfen en een koffie in het cybercafé, een joint-venture tussen een Canadese internet provider en het Beijingse Bureau voor Telecommunicatie, betaalt Lu zes gulden.

En dat is de moeite waard, want voor een Chinees met een gemiddeld inkomen is going on-line bijna onbetaalbaar. De installatie van een telefoonlijn bedraagt 1250 gulden, maandelijkse kosten voor een internetaansluiting zijn 27,50 gulden en alleen al de aanschaf van een computer is voor de meeste studenten en docenten, met een maandelijks inkomen van 250 gulden of lager, een moeilijk te verwezenlijken droom. "Op universiteiten nemen ze gewoon een internet-rekening met dertig, veertig man," aldus Philip Epps, de bedrijfsleider van het Spark Ice Internet Cafe. "Op die manier passen ze zich aan hun economische situatie aan. Maar veel privacy hebben ze daar niet. Hier kunnen ze gewoon zelf ongestoord gebruik maken van het internet".

Maar niet alle websites zijn toegankelijk, en sommige sites kunnen maar beter niet in China bekeken worden. "Het Internet moet je zien als een internationale verkeersweg," stelde China's minister van Post en Telecommunicatie Wu Jichuan in 1995 vast. "Als je een grens overgaat is er douane". Die verkeersweg wordt steeds drukker: sinds de introductie van het internet in China in 1993 zijn er volgens onofficiële cijfers meer dan 500.000 gebruikers en wordt controle steeds moeilijker. Desondanks vaardigde vice-minister van Openbare Veiligheid Zhu Entao vorige week een set van vijf en twintig regels uit waarin de Chinese grenzen van het internet worden aangegeven: op het downloaden van "informatie die schadelijk is voor de staat," pornografie en het uitlekken van staatsgeheimen via het internet staan geldstraffen tot vierduizend gulden en afsluiting van de internetverbinding.

ONDOORZICHTIG

Het is niet de eerste poging van de Chinese autoriteiten om het internet aan banden te leggen. In 1996 kregen alle internet abonnees het verzoek zich bij de politie te registreren. Tegelijkertijd werden een hoop sites ontoegankelijk gemaakt. De homepages van kranten met veel nieuws uit China, zoals de Hongkongse South China Morning Post, maar ook de New York Times werden geblokkeerd, maar na een paar maanden konden ze toch weer gelezen worden. "Dat is heel gek," zegt Philip Epps, "Het is vreselijk ondoorzichtig wat er zich afspeelt op het niveau van de hoogste beleidsmakers. Aan de ene kant willen ze een zo snel mogelijke ontwikkeling van technologie, ze willen bij de rest van de wereld horen, maar tegelijkertijd zijn ze als de dood voor, wat zij beschouwen als de negatieve kant"

Op dit moment zijn de websites van het Amerikaanse radiostation Voice of America die van de mensenrechtenorganisaties Amnesty International en Human Rights Watch geblokkeerd. Volgens een woordvoerder van de Voice of America is dit in China niet moeilijk. Er zijn maar vier interne netwerken die met elkaar en met het internationale internet in verbinding staan. De verbindingpunten, zogenaamde routers, kunnen volgens de woordvoerder gemakkelijk voorzien worden van een filter die bepaalde homepage-adressen weigert. Maar de Voice Of America sloeg terug: voor niets kunnen Chinese computerbezitters zich via email abonneren op een nieuwsbrief die elke dag het belangrijkste nieuws uit China samenvat. In een maand tijd had de nieuwsbrief meer dan 4000 abonnees. "Maar ik vind het nu wat riskant," aldus Liu Shufang, 40 jaar, en trotse bezitster van een (in China geproduceerde) "Founder" computer. "Ik heb geen zin om mijn internet-aansluiting kwijt te raken". Mevrouw Liu heeft haar abonnement op de VOA nieuwsbrief dus maar opgezegd.

ZELFCENSUUR

De providers nemen ook hun eigen maatregelen. Information Highway, een provider in Beijing, past een soort zelfcensuur toe bij de verschillende online chatboxen, terwijl deelnemers aan discussiegroepen in een bepaalde richting worden gestuurd. Toen Beijing in 1996 militaire oefeningen hield voor de kust van Taiwan werd de discussie zodanig gemanipuleerd, dat hij niet ging over of "Taiwan wel of niet onafhankelijk moet zijn", maar over "wat de beste manier is om Taiwan te veroveren". Mevrouw Zhang Shuxin, de oprichtster van Information Highway vindt de regels inzake het internet "normaal," maar maakt zich geen zorgen, omdat "de meeste gebruikers geen Engels kennen. Het kan ze geen barst schelen wat de Amerikanen op het net zetten".

Information Highway heeft zo'n 4000 klanten, maar heeft er 30.000 nodig om winstgevend te worden. Erg lang zal dat niet meer duren. Information Highway hoopt haar diensten binnen China uit te breiden en wil dit jaar twintig steden binnen China gaan bedienen. Ook de voorspellingen voor het aantal gebruikers zijn rooskleurig: op dit moment zijn er zo'n vijf miljoen personal computers in gebruik; in het jaar 2000 zal dit aantal gestegen zijn tot acht miljoen terwijl het aantal internetgebruikers zal zijn toegenomen tot 2 miljoen.

Bill Gates, die vorige maand een toespraak hield voor een bomvolle zaal in de Qinghua universiteit in Beijing denkt zelfs dat nu "het internet vaste voet aan de grond krijgt in China, het wereldwijde tekort aan opgeleid computerpersoneel ervoor zal zorgen dat men hier zal komen om specialisten te zoeken".